

उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत येणाऱ्या
शैक्षणिक संस्थांमध्ये महाराष्ट्र राज्य माहिती
तंत्रज्ञान प्रमाणपत्र हा अभ्यासक्रम सुरू
करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्र.मातंत्र ३७००/(१३२/२०००)तांशि-३
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : ३ ऑक्टोबर, २०००.

संदर्भ:- शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्र.एससीटी १६००/
(१२२/२०००)तांशि-४, दि.६ सप्टेंबर, २०००.

प्रस्तावना:-

जगभरात माहिती तंत्रज्ञान या विषयांत क्रांती सुरू झाली असून सध्या विषय जीवनाच्या सर्व क्षेत्रांमध्ये परिणाम करित आहे. विशेषतः आर्थिक व व्यापारी क्षेत्रांमध्ये त्याचे परिणाम जबरदस्त व जलद गतीने होत असून, आजच्या पेक्षा उच्चचा समाज या बदलांमुळे सर्वस्वी भिन्न असणार आहे. तसेच या परिणामांमुळे आजच्या प्रणाली बदलणार आहेत. या होऊ घातलेल्या बदलास योग्य अशी मानसिकता उद्याच्या नागरिकांमध्ये निर्माण होऊन त्याच्या जोडीला माहिती तंत्रज्ञान या विषयाचे ज्ञान व कौशल्य विद्यार्थ्यांमध्ये असणे अत्यंत आवश्यक आहे. सध्या महाराष्ट्र राज्यातील काही अभियांत्रिकी महाविद्यालये, तंत्रनिकेतने माहिती तंत्रज्ञान अभ्यासक्रमांतर्गत पदवी व पदविका शिक्षण देत आहेत. शहरी भागात काही विद्यार्थी भरमसाठ करी देऊन माहिती तंत्रज्ञानाच्या अभ्यासक्रमास प्रवेश घेतात. तथापि, बहुतांश विद्यार्थी माहिती तंत्रज्ञान या विषयाबाबत अद्यापही अनभिज्ञ आहेत. उच्च व तंत्रशिक्षण विभागांतर्गत १० लाख विद्यार्थी व ५० हजार प्राध्यापक व निदेशक यांना माहिती तंत्रज्ञान विषयक शिक्षण देऊन संगणकीय जाळ्याद्वारे आय.टी. एनेवल्ड शिक्षण देण्यासाठी प्रथमतः खाजगी ट्रेनिंग प्रोव्हायडर एजन्सीज व नंतर शासन पुरस्कृत नवनिर्मित कंपनीद्वारे उपक्रम राबविण्याचा महाराष्ट्र शासनाचा विचार आहे. तसेच यानंतर दुसऱ्या टप्प्यात आय.टी. एनेवल्ड शिक्षण देण्याचे शासनाचे उद्दिष्ट आहे.

शासन निर्णय:-

वरील उपक्रमाच्या अंमलबजावणीचा पहिला टप्पा म्हणून राज्यातील सर्व महाविद्यालये तंत्रनिकेतने, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये शासनाद्वारे तयार करण्यात येणाऱ्या निवडसूचीतील खाजगी टी.पी.ए.मार्फत विद्यार्थ्यांकरिता Maharashtra State Certificate Course In Information Technology (एम.एस.सी.आय.टी.) व शिक्षकांकरिता Maharashtra State Advanced Certificate Course In Information

Technology (एम.एस.ए.सी.आय.टी.) हा प्रत्येकी किमान १४४ तासांचा माहिती तंत्रज्ञान विषयक अभ्यासक्रम नेहमीच्या विहित शैक्षणिक अभ्यासक्रमाव्यतिरिक्त वेगळा व स्वतंत्ररित्या सुरू करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. हा अभ्यासक्रम शैक्षणिक संस्थेत प्रवेश घेणारे विद्यार्थी व संस्थेतील शिक्षक यांना ऐच्छिक असेल.

सदरचे शिक्षण प्रशिक्षण घेण्याकरिता प्रत्येक प्रशिक्षणार्थीला खालील कोष्टकात नमूद केल्याप्रमाणे त्या त्या संस्थेतील सर्व वर्गांची मिळून हजेरी पटावरील विद्यार्थ्यांची व संस्थेतील शिक्षकांची एकूण, नसूबा विचारात घेऊन किमान रु.१२००/- ते जास्तीत जास्त रु.२०००/- एवढे शिक्षण शुल्क त्यांच्या नेहमीच्या शिक्षण शुल्कापेक्षा वेगळे द्यावे लागेल.

संस्थेतील सर्व वर्गांच्या हजेरी पटावरील एकूण विद्यार्थ्यांची व शिक्षकांची संख्या	प्रती प्रशिक्षणार्थी (विद्यार्थी व शिक्षक) आकारण्यात येणारे शुल्क (रु.)
६० पेक्षा कमी	जास्तीत जास्त रु.२०००
६०-११९	रु.१९००
१२०-१७९	रु.१८००
१८०-२३९	रु.१७००
२४०-२९९	रु.१६००
३००-३५९	रु.१५००
३६०-४१९	रु.१४००
४२०-४७९	रु.१३००
४८० किंवा त्यापेक्षा अधिक	रु.१२००

तसेच शिक्षकांकडून एम.एस.ए.सी.आय.टी. या अभ्यासक्रमासाठी रु.३३०० इतके शुल्क आकारण्यात यावे.

अशा प्रकारे प्रशिक्षणार्थींकडून आकारण्यात येणारे शुल्क, शिक्षण प्रशिक्षण अभ्यासक्रमास प्रवेश मिळण्यापूर्वी बँकेत ट्रेनिंग प्रोव्हायडरने सदर कार्यक्रमाच्या अनुषंगाने उघडलेल्या स्वतंत्र खात्यामध्ये जमा करावे. या शिक्षण शुल्कात मागासवर्गीय, आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल, प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षकांची मुले किंवा अन्य कोणत्याही प्रकारच्या शिक्षण शुल्क सवलती मिळणाऱ्या विद्यार्थ्यांना व शिक्षकांना शिक्षण शुल्कात सवलत निळणार नाही. तथापि, आवश्यकता असल्यास संस्थेतील आर्थिकदृष्ट्या मागास व गरजू विद्यार्थ्यांकरिता बँक, स्वयंसेवी संस्था, संस्थेचे माजी विद्यार्थी इ.च्या मार्फत सावित्रीबाई फुले दत्तक योजनेच्या धर्तीवर संस्था स्तरावर निधी उभा करून त्यातून सदरच्या विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रमाचे शिक्षण प्रशिक्षण घेण्यासाठी कर्ज

स्वरूपात रक्कम उपलब्ध करून देण्याचे अधिकार संबंधित प्राचार्यांना सदरच्या आदेशान्वये देण्यात येत आहेत. यासाठी त्यांनी उभारलेला निधी शासकीय शैक्षणिक संस्था व अन्य शैक्षणिक संस्थांनी राष्ट्रीयकृत बँकेत स्वतंत्र खाते उघडून जमा करावे व सदर जमा झालेल्या रकमेतून किंवा त्यावरील व्याजातून विद्यार्थ्यांना हे शिक्षण प्रशिक्षण घेण्यासाठी राष्ट्रीयकृत बँकेच्या व्याज दराने कर्ज द्यावे.

ट्रेनिंग प्रोव्हायडर एजन्सी अभ्यासक्रम शिकवित असताना त्या कालावधीत ३ चाचणी परीक्षा घेईल व तसेच अभ्यासक्रम पूर्ण झाल्यानंतर या विद्यार्थ्यांची परीक्षा महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाने On-line पध्दतीने घ्यावी. त्याकरिता यावर्षी रु.२०० (जास्तीत जास्त) इतके परीक्षा शुल्क आकारण्यास महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळास परवानगी देण्यात येत आहे. सदरचे शुल्क प्रतिवर्षी जास्तीत जास्त ५ टक्क्यांनी वाढविण्यास मंडळास मुभा राहिल. हा अभ्यासक्रम पूर्ण करून परीक्षा उत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना एक प्रमाणपत्र दिले जाईल ज्यावर ट्रेनिंग प्रोव्हायडर एजन्सी व महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळाची मानचिन्हे व सक्षम अधिकाऱ्यांच्या स्वाक्षऱ्या असाव्यात.

सदरचे शिक्षण-प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविण्यासाठी ट्रेनिंग प्रोव्हायडर एजन्सीची निवडसूची तयार करण्यासाठी ज्या एजन्सीजच्या देशभरात कमीत कमी १०० शाखा/ Franchisee Centres आहेत तसेच मागील ३ वर्षात दरवर्षी सरासरी ५ कोटींचा व्यवहार/उलाढाल आहे. अशा एजन्सीजकडून दि.४.९.२००० च्या जाहिरातीद्वारे देकार मागविण्यात आले आहेत.

सदर देकार संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य यांचेकडे भरताना संबंधित एजन्सीजकडून डी.डी.च्या स्वरूपात मिळणारी रु.१० लाख इतकी अनानत रक्कम जमा करण्यासाठी संचालक, तंत्रशिक्षण व सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, मुख्यालय, मुंबई यांना स्टेट बँक ऑफ इंडिया, मुंबई या बँकेत स्वतंत्रपणे संयुक्त खाते उघडून सदर रक्कम अल्पावधी मुदत ठेव योजनेत गुंतवून त्यापोटी जमा होणाऱ्या व्याजाच्या रकमेतून जाहिरात व माहिती तंत्रज्ञानाशी अनुषंगिक बाबींवरील खर्च भागविण्यासाठी शासन मान्यता दिली आहे. तथापि, याबाबतची सर्वस्वी जबाबदारी संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांची राहिल.

राज्यातील शासकीय अनुदानित अभियांत्रिकी महाविद्यालये व अभियांत्रिकी तंत्रनिकेतने यांना अभिमत (Deemed) ट्रेनिंग प्रोव्हायडर म्हणून दर्जा सदरच्या आदेशान्वये देण्यात येत आहे. या वर्षी प्रथमतः खालील १० संस्थांना अग्नितत ट्रेनिंग प्रोव्हायडर म्हणून मान्यता देण्यात येत आहे.

- (१) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे
- (२) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, कराड
- (३) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, अमरावती.

- (४) शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालय, औरंगाबाद
- (५) शासकीय तंत्रनिकेतन, मुंबई
- (६) शासकीय तंत्रनिकेतन, पुणे
- (७) शासकीय तंत्रनिकेतन, नाशिक
- (८) शासकीय तंत्रनिकेतन, औरंगाबाद
- (९) शासकीय तंत्रनिकेतन, नागपूर
- (१०) शासकीय तंत्रनिकेतन, अमरावती.

या संस्थांना देकार भरण्याची आवश्यकता असणार नाही. मात्र ट्रेनिंग प्रोव्हायडरसाठीच्या अन्य अटी या संस्थांनाही लागू राहतील. ज्या संस्थांना ट्रेनिंग प्रोव्हायडरचा अभिमत दर्जा दिलेला आहे त्या संस्थांनी अनामत ठेवीसाठी भरावयाचे रु.१० लाख इतकी रक्कम या संस्था त्यांना ट्रेनिंग प्रोव्हायडर म्हणून प्राप्त होणाऱ्या उत्पन्नातून रु.३ लाख, रु.३ लाख व रु.४ लाख अशा ३ वार्षिक हप्त्यात भरतील.

शासनाकडून विहित प्रक्रियेद्वारे निश्चित करण्यात येणाऱ्या ट्रेनिंग प्रोव्हायडरची निवडसूची पुढील ३ वर्षासाठी ग्राह्य धरण्यात येईल. मात्र त्यासाठी दर ११ महिन्यांनंतर ट्रेनिंग प्रोव्हायडरची शैक्षणिक व इतर संख्यात्मक व गुणात्मक बाबींचे विद्यार्थ्यांची मते व संस्थेच्या प्राचार्यांनी केलेले मूल्यमापनानंतर संबंधित संचालकांकडून समाधानकारक कार्यक्षमता असणाऱ्या ट्रेनिंग प्रोव्हायडरला पुढील ११ महिन्यांची मुदतवाढ देण्यात येईल. सदरच्या मुदतवाढीबाबतचा निर्णय संबंधित संचालकांनी वरील मूल्यमापनाच्या आधारे १५ दिवसांच्या आत घेऊन त्याप्रमाणे ट्रेनिंग प्रोव्हायडरला कळवावे. मात्र अशा प्रकारे दिलेली एकूण मुदतवाढ जास्तीत जास्त ३ वर्षे असेल.

संबंधित शैक्षणिक संस्था, ट्रेनिंग प्रोव्हायडर व संबंधित संचालनालय किंवा संचालनालयाचे अधिकृत प्रतिनिधी यांच्यामध्ये शासनाकडून विहित करण्यात येणाऱ्या नमुन्यामध्ये त्रिपक्षीय करार करण्यात यावा. सदरच्या त्रिपक्षीय करारनाम्याचा मसूदा सर्व शासकीय संस्था व संचालकांना शासनाकडून देण्यात येईल. शासनाने तयार केलेल्या ट्रेनिंग प्रोव्हायडरची निवडसूची जाहीर केल्यानंतर ४५ दिवसांच्या आत एका ट्रेनिंग प्रोव्हायडरची निवड करण्याचे अधिकार संस्थेच्या प्राचार्यांना देण्यात येत आहेत.

ट्रेनिंग प्रोव्हायडरने सदर कार्यक्रमाकरिता उघडलेल्या बँक खात्यामध्ये प्रशिक्षणार्थीनी या अभ्यासक्रमासाठी शिक्षण शुल्कापोटी जमा केलेल्या रकमेपैकी संबंधित संस्थेला व संचालनालयाला वर्ग करावयाची असलेली प्रत्येकी २० टक्के व १० टक्के इतकी रक्कम संबंधित शैक्षणिक संस्थेच्या व संचालनालयाच्या खात्यामध्ये ट्रेनिंग प्रोव्हायडर परस्पर बँकेनार्फत जमा करावी. त्यासाठी संबंधित ट्रेनिंग प्रोव्हायडरने बँकांना तशा प्रकारे मॅनडेट व आवश्यक त्या सूचना देऊन त्याबाबतची माहिती संबंधित संस्थेस देणे बंधनकारक राहिल. सदरची रक्कम वेळोवेळी संस्थेच्या व संचालनालयाच्या

खात्यात जमा झालेली असल्याची खात्री संस्थेचे प्राचार्य करतील व त्याची सर्वस्वी जबाबदारी त्यांची असेल. तसेच बँक खात्यात राज्य शासनाचा कोणताही निधी वर्ग केला जाणार नाही.

सदर रक्कम शासकीय संस्था व अन्य संस्था त्यांच्या स्वतंत्र बँक खात्यामध्ये ठेऊन या रकमेचा विनियोग सदर अभ्यासक्रम राबविण्यासाठी येणारा खर्च, तसेच महाविद्यालयाचे विकास कार्यासाठी करावा.

ट्रेनिंग प्रोव्हायडर एजन्सीला संबंधित शैक्षणिक संस्थेनार्फत सदर प्रशिक्षणासाठी वर्ग व प्रात्यक्षिक प्रयोगशाळांसाठी योग्य नोंदत जागा; नवीन वीज व इंटरनेटसाठी दूरध्वनी कनेक्शनची सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठीचा खर्च शैक्षणिक संस्थांनी करावा. मात्र अन्य पायाभूत सुविधा म्हणजे योग्य असे फर्निचर व आवश्यक असल्यास वातानुकूल यंत्रणा आणि योग्य प्रमाणात संगणकीय व प्रशिक्षणासाठी अन्य आवश्यक असणारी यंत्रणा, साधन सामुग्री (प्रपत्र-अ) प्रमाणे व शासनाने वेळोवेळी विहित केलेल्या नानकांत्रणाणे ट्रेनिंग प्रोव्हायडरने स्वखर्चाने उपलब्ध करून घ्यावे. तसेच वीज, दूरध्वनी, इंटरनेट पाणी-पुरवठा, सुरक्षा इ.बाबत होणारा आवर्ती खर्चही संबंधित ट्रेनिंग प्रोव्हायडरनी करावे.

ज्या शासकीय शैक्षणिक संस्था सध्या किरायाच्या जागेत कार्यरत आहेत त्या संस्थांना आवश्यकता असल्यास ट्रेनिंग प्रोव्हायडर एजन्सीकरिता किरायाची जागा आवश्यकतेनुसार नियमाप्रमाणे योग्य त्या किरायाचे घेण्याचे अधिकार व त्या किरायाच्या जागेचा किराया संस्थेस ट्रेनिंग प्रोव्हायडर एजन्सीकडून प्राप्त होणाऱ्या २० टक्के रकमेतून भागविण्याचे अधिकार संबंधित संस्थेच्या प्राचार्यांना देण्यात येत आहेत.

तसेच आवश्यक असल्यास सुरक्षिततेसाठी कंत्राटी पध्दतीने, निश्चित कालावधीसाठी, तात्पुरत्या स्वरूपात सुरक्षा रक्षक नेमण्याचे व त्यासाठी येणारा खर्च संस्थेस प्राप्त होणाऱ्या २० टक्के रकमेतून भागविण्याचे अधिकारही संस्थेच्या प्राचार्यांना देण्यात येत आहेत.

सर्वसाधारणपणे विद्यार्थी संख्येच्या उपलब्धतेनुसार लक्षादी ८ ते सायंकाळी ८ या कालावधीत वरील सर्व उपलब्ध सोयी-सुविधांचा संस्थेच्या विद्यार्थ्यांकरिता सदरचे शिक्षण प्रशिक्षण घेण्यासाठी व भविष्यात आय.टी. एनेबलड शिक्षणासाठी वापर करण्यात यावा. प्रत्येक संस्थेत एजन्सीने उभ्या केलेल्या अशा सोयी-सुविधांना Network Access Centre (N.A.C.) असे संबोधण्यात येईल व या N.A.C.चा प्रशिक्षणाथ्यांना देण्यात येणाऱ्या शिक्षण प्रशिक्षणाव्यतिरिक्त उर्वरित २८ आठवड्यांच्या कालावधीत पूर्ण वेळ व्यावसायिक उपयोग करण्यासाठी एजन्सीला राबवणी देण्यात येत आहे.

अनिमत दर्जा दिलेल्या संस्थांना (महाविद्यालये व तंत्रनिकेतने) त्रिनक्षीप करार करणे, उठवके शुल्क ठेऊन घेणे, आणि त्यांना ट्रेनिंग प्रोव्हायडर एजन्सी म्हणून येनाय आवती खर्च करण्याचे, तसेच आवश्यकतेनुसार खाजगी कंपन्यांशी करार करून Franchise म्हणून त्यांची नियुक्ती करण्याचे अधिकार संबंधित प्राचार्यांना देण्यात येत आहे.

संस्था व संचालनालय यांचेकडे वरीलप्रमाणे जना शालेली स्वतः राष्ट्रीयकृत वक्तव्य याकरिता स्वतंत्र खाते उघडून त्यामध्ये ठेवण्याचे अधिकार व त्याची जबाबदारी संबंधित संचालक व संस्थेच्या प्राचार्यांची राहिल.

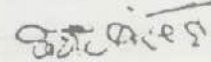
वरील सर्व कार्यक्रम हा यावर्षी पहिला टप्पा म्हणून या विभागांतर्गत स्वतः शासकीय संस्थांमधील विद्यार्थ्यांसाठी व शिक्षकांसाठी हा अभ्यासक्रम राबविण्यात यावा व पुढील शैक्षणिक वर्षाच्या सुरुवातीपासून शासकीय अनुदानित व विना अनुदानित संस्थांमधून व्याप्ती वाढवावी. एखाद्या संस्थेत पुरेसे विद्यार्थी उपलब्ध न झाल्यास दोन किंवा अधिक शैक्षणिक संस्थांसाठी एकत्र शिक्षण-प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविण्यास परवानगी देण्यात येत आहे.

सदरचा कार्यक्रम यावर्षी ज्या अनुदानित व विना अनुदानित संस्थांना ही अभ्यासक्रम सुरू करावयाचा असेल त्यांना शासनाद्वारे निश्चित करण्यात येणाऱ्या निवडसूचीतील ट्रेनिंग प्रोव्हायडरची नियुक्ती करण्यास व वर नमूद केलेल्या सर्व अटी, शर्तीस अनुसरून अंमलबजावणी करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

तथापि, वर नमूद केल्याप्रमाणे सदरचा कार्यक्रम राबविण्यासाठी संबंधित संचालक व संस्थेच्या प्राचार्यांना जे आर्थिक व प्रशासकीय अधिकार दिले आहेत त्याची अंमलबजावणी अत्यंत काटेकोरपणे करणे आवश्यक आहे याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित संचालक व संस्थेच्या प्राचार्यांची राहिल.

सदरचे आदेश वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.४०९/२०००, दि.२८.९.२००० अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(कुमुद. बन्सल)

प्रधान सचिव,

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग,

प्रति,

न.उ.उच्चनंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

न.उ.उच्चनंत्र्याचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे.

संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 संचालक, उद्योगधंदे संस्था समन्वय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 संचालक, व्यवसाय शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 संचालक, प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 कला संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 प्रधानलय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
 अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, वांद्रे (पू.), मुंबई.
 सर्व सहसंचालक, तंत्रशिक्षण, विभागीय कार्यालये.
 सर्व सहसंचालक, उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालये.
 सर्व उपसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, विभागीय कार्यालये.
 महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
 सर्व प्राचार्य शासकीय महाविद्यालये/तंत्रनिकेतने/औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (संबंधित संचालकांना फीत)
 प्रधान सचिव, माहिती तंत्रज्ञान, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
 प्रधान सचिव (लेखा व कोषागार), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
 प्रधान सचिव (व्यय), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
 प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
 प्रधान सचिव, उद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
 सचिव, वैद्यकीय शिक्षण, मंत्रालय, मुंबई.
 सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
 सचिव, कृषि विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
 सचिव, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
 विकास आयुक्त, उद्योग संचालनालय.
 उच्च व तंत्रशिक्षण विभागातील सर्व सहसचिव/उपसचिव.
 उच्च व तंत्रशिक्षण विभागातील सर्व कार्यासने.
 मा.मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव.
 मा.राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव.
 मा.प्रधान सचिव (उच्च व तंत्रशिक्षण) यांचे स्वीय सहाय्यक.
 मा.प्रधान सचिव (माहिती व तंत्रज्ञान), सामान्य प्रशासन विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक.
 उच्च व तंत्रशिक्षण विभागातील सर्व कार्यासने.
 निवडधार्मिक/तांशि-३.

१०/१२/७९

